

Valikaine: Ukraina keele- ja kultuuriõpe

1. Üldalused

1.1. Õppe- ja kasvatus eesmärgid

Õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks on õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele kooliskäimise ja õppimisele;
- 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- 7) tajub keeleoskust teadmiste omandamise alusena ja oma identiteedi olulise osana;
- 8) omandab põhiteadmised keelest ning oskab neid igapäevaelus ja õppetöös kasutada, järgides ukraina kirjakeele norme;
- 9) mõistab ukraina keele olulisust ukraina kultuurikandja ja suhtlusvahendina ning suhtub lugupidavalt teiste rahvaste keelde ja kultuuri.

II ja III kooliaste:

Õpilaste kultuurimaailma, terviklike ideoloogiliste ideede, universaalsete inimväärtuste orientiiride (st ukraina keele kaudu sissejuhatuse Ukraina rahva ja kogu inimkonna kultuuripärandisse) kujundamine ja loomingulise eneseteostuse ning kultuuridevahelise dialoogi arendamine õpilaste vahel. Õpilane on pädev kõneleja, rahvasteadlik ja vaimselt rikka keelelisusega isiksus.

1.2. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja ning tema valdamine kõnes ja kirjas on inimese mõtlemisvõime kujunemise, vaimse arengu ning sotsialiseerumise alus ja eeldus.

1.- 3. klassis on ukraina keel õppeaine, mille õppimine arendab kõiki keeleoskusi (rääkimine, kuulamine, lugemine, kirjutamine, õigekiri) nii informatiivseid kui ka praktilisi tekste. Samuti toetab eriliiki tekstide lugemine, arutlemine ja kinnistamine foneetikat, ortograafiat, leksikoloogiat, fraseoloogiat, morfeemiat ning grammatikat. I astmes on ukraina keele õpe peamiselt praktilist laadi.

Õpilased omandavad algteadmised keelest ja kirjandusest, õpivad rääkima, lugema, kirjutama ja kuulama tähelepanelikult. Seega areneb õpilaste tähelepanelikkus ja lugemishuvi.

Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt õpilase emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut, kuid toetavad ka õpilase identiteedi ja enesetunnetuse kujunemist ning kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

Ainevaldkonna sisese lõimingu põhialus on lai tekstikäsitus, hõlmates nii suulisi kui ka kirjalikke, tarbe- ja ilukirjandustekste, samuti pildilise, graafilise ning teiste tekstiliikide kombinatsioone. Ainevaldkonna õppeainete koostoimes omandatakse teiste õppeainete õppimiseks vajalikke kuulamis- , kõnelemis- , lugemis- ja kirjutamisstrateegiaid. Õpilasel kujuneb soov ning oskus oma mõtteid väljendada.

II ja III kooliaste:

Praeguses etapis olev keele- ja kultuuriõpe peaks sisaldama järgmisi komponente:

- 1) keelelise isiksuse, rahvusteadliku Ukraina kodaniku haridus;
- 2) kommunikatiiv- aktiivsus, ukrainistika, hariduse funktsionaal- stilistilised aspektid;
- 3) indiviidi kognitiivsete ja loomingu võimete arendamine;
- 4) tunnis kõnele orienteeritus, igat liiki kõnetegevuse täiustamine;
- 5) kõlbelise, eetilise ja esteetilise kasvatuse rakendamine, mis hõlmab personaalset lähenemist haridusele;
- 6) hariduse praktilise suunitluse tugevdamine;
- 7) aktiivsete uuenduslike koolitus vormide ja meetodite kasutamine;
- 8) terviklikkus (siseste ja subjektide vaheliste seoste rakendamine)

Ainevaldkonna sisese lõimingu põhialuseks on tekstikeskne keele- ja kultuuriõpe, kus tekstitöötlus hõlmab mitmesuguseid tekste ja teksti tegevusi. Tekstide abil õppides avardab õpilane teksti kogemust ning arendab žanri- ja konteksti teadlikkust. Keeleõppe tekstide valikust eeldatakse erinevat tüüpi autentseid tekste ja ühiskonnas toimimiseks vajalikke žanre, nii kõne- kui ka kirjalikke tekste, mis kajastavad suhtluspraktikaid ja - situatsioone. Tekstide mõistmise ja loomise oskust arendatakse aine ja teksti lõimitud õppimisel, mis on seotud ortoloogia, grammatika ja sõnavara õppimisega.

Kultuurhariduses kujuneb õpilase huvi kirjanduse vastu kui põlisrahva kultuuripärandi, mõtte- ja tundemaailma, sõnakunsti poeetika, kujundikeele olemuse tundmaõppimise vahendina. Lisaks arendatakse õpilaste loomingu võimeid ning edendatakse suulist ja kirjalikku väljendust.

2. Temaatiline planeerimine astmeti ja klassiti

2.1. I kooliaste

2. klass (105 tundi)

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Keel ja kõne (6 tundi)			
Kõnekultuur ja suhtluskultuur Viisakussõnad.	Õpilane: - selgitab keele tähtsust inimeste elus; - teeb vahet riigi (Ukraina) ja emakeele mõistel; - teab suulise ja kirjaliku suhtluskultuuri põhijooni; - teab viisakussõnu, erinevaid pöördumisvorme, arvestades kellega suhtleb.	Kultuuriline identiteet: keele ja kirjanduse kui rahvuskultuuri kandjate toel kujuneb õpilases arusaam endast, teadmine oma juurtest. Oma keele ja kirjanduse väärtustamise kaudu õpitakse lugupidama endast ja oma rahvast, teiste rahvaste tekstide abil kujundatakse arusaam kultuuride erinevustest, aga ka tõdemus inimkonna kultuurilisest ühisosast.	Inglise keel: loomad ja nende kehaosad, mängud, laulud, multifilmid. Muusika: kodu- ja metsloomad muusikas, kuulamine, ringmängulaulud, loomade kujutamise muusikamäng. Eesti keel: lugemispalad, sügisluuletus, mõistekaart. Kunst: loomade ja taimede kujutamine, vene keel - lugemispalad, sügisluuletus, mõistekaart. Tööõpetus: erinevatest materjalidest meisterdamine. Kehaline kasvatus: sammude lugemine, Aarete jaht.
Helid ja tähed (8 tundi)			
Ukraina tähestik. Sõna kompositsioon. sõnade ülevõtmise reeglid. Rõhuasetus. Sünonüümid ja antonüümid. Täishäälikute ja kaashäälikute vaheldumine.	Õpilane: - teab ja oskab analüüsida sõna kõla; - järjestab 5- 6 sõna tähestiku järgi, keskendudes esimesele tähele; - jagab kahe- ja kolmesilbilised sõnad silpideks; - rakendab ülekandereeglit; - nimetab täishäälikuid (kuus) ja nimetab nende tähistamiseks tähti (kümme);	Tehnoloogia ja innovatsioon: õpiülesannete lahendamiseks kasutatakse teadlikult infoühiskonna rohkeid võimalusi, õpilasi õhutatakse kasutama alternatiivseid lahendusi, oma ideid ellu rakendama.	

	- rõhutab sõnu õigesti.		
Sõna. Sõna tähendus (16 tundi)			
Sõnade tähendus, sõnasõnaline ja kujundlik tähendus, mitmetähenduslikud juhud, enimkasutatud homonüümid (ilma terminita). Sünonüümid ja antonüümid.	Õpilane: - lõpetab lause vastavalt sisule ühe või kahe sõnaga; - tunneb ära sõnad, mis on tähenduselt lähedased ja vastandlikud; - paljastab sõnade reas need, mis on tähenduselt lähedased või vastandlikud.	Teabekeskkond: eri allikatest (sh internetist) teabe hankimine, selle kriitiline hindamine ja kasutamine nii keeleteadmiste ning õppeteemakohaste teadmiste laiendamiseks kui ka tekstiloomes.	
Lause (12 tundi)			
Lause struktuur. Kirjavahemärgid lause lõpus (? !), suurtäht lause esimeses sõnas. Eesmärgi ja intonatsiooni poolest erinevad laused (jutustav, küsiv, veenev; hüüd- ja mitte hüüdlause). Lause põhiliikmed.	Õpilane: - iseloomustab lauset selle põhitunnuste järgi; - määrab lausete arvu 4- 5- lauselises tekstis, koostab lauseskeemi; - jälgib kirjavahemärkide asetust lause lõpus; - laiendab lauseid sõnadega vastavalt etteantud küsimustele.	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: rollimängude ja erinevate tekstide käsitlemise ning arutelude, samuti loovtööde kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostöö oskusi, suutlikkust oma arvamust kujundada ja väljendada ning probleeme lahendada. Õppetegevus võimaldab õpilasel märgata oma ainespetsiifilisi kalduvusi ning arendada loomevõimeid.	Inimeseõpetus: "Mina ja tervis". Inglise keel: inimese kehaosad. Kehaline kasvatus: hügieen, tervislik toituminedigipädevus - tervise ja heaolu kaitse. Matemaatika: sammude lugemine, võrdlemine. Muusika: ringmängulaulud, liikumismängud, hommikuvõimlemine. Kunst : portree joonistamine. Eesti keel: enda kirjeldamine, tutvustamine, lünkteksti täitmine.
Sõnade struktuur (10 tundi)			
Sõna osad: juur, sõna alus, eesliide, järelliide ja lõpp. Täishäälikute ja kaashäälikute vaheldumine sõna tüves.	Õpilane: - muudab sõnu vastavalt küsimustele õpetaja juhendamisel; - valib muutuva osa, määrab aluse;	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: rollimängude ja erinevate tekstide käsitlemise ning arutelude, samuti loovtööde kaudu	

	- leiab, määrab lõpu, juur sõnas; - määrab eesliite, järelliite; - eristab, valib levinud tüvisõnad; - moodustab etteantud info põhjal uusi sõnu, kasutades eesliiteid.	arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostöö oskusi, suutlikkust oma arvamust kujundada ja väljendada ning probleeme lahendada. Õppetegevus võimaldab õpilasel märgata oma ainespetsiifilisi kalduvusi ning arendada loomevõimeid.	
--	--	--	--

Tekst (18 tundi)

Tekstiliigid: narratiiv, kirjeldus, essee. Väljenduse teema ja eesmärk erinevat tüüpi tekstides - narratiivid, kirjeldused, mõtisklused, esseed. Teksti pealkiri. Tekstiplaan.	Õpilane: - valib teksti pealkirjast; - määrab tekstis alguse, põhiosa, lõpu; - peab tekstide üleskirjutamise käigus kinni lõikudest.	Väärtused ja kõlblus: õpilane tunneb ära ilukirjandust ning kultuuriteemalisi teabetekste. Luges, analüüsis ja nende üle arutledes ning nende põhjal kirjutades pööratakse tähelepanu õpilaste kujunemisele kõlbelisteks isiksusteks, kes teavad ja tunnustavad väärtusnorme ja põhimõtteid. Teksti ja karakteristikute analüüsi kaudu kujundatakse väljendusjulgust taunimisväärsate tegude ja hoiakute suhtes.	Matemaatika: kaalumise, mõõtmise, mõõtühikud, sammude lugemine, võrdlemine, tulpdiagramm, tekstülesannete koostamine. Kehaline kasvatus: pikkuse järgi rivistumine. Muusika: ringmängulaulud, rütmipilli mängud (kaalude võrdlemine). Eesti keel: võrdlusastmed, vestlus hommikuringis, lugemispalad, tekstülesannete koostamine.
---	--	---	--

3. klass (140 tundi)

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Keel ja kõne (4 tundi)			

Kõnekultuur ja suhtluskultuur Viisakussõnad.	Õpilane: - selgitab keele tähtsust inimeste elus; - teeb vahet riigi (Ukraina) ja emakeele mõistel; - teab suulise ja kirjaliku suhtluskultuuri põhijooni; - teab viisakussõnu, erinevaid pöördumisvorme, arvestades kellega suhtleb.	Kultuuriline identiteet: keele ja kirjanduse kui rahvuskultuuri kandjate toel kujuneb õpilases arusaam endast, teadmine oma juurtest. Oma keele ja kirjanduse väärtustamise kaudu õpitakse lugupidama endast ja oma rahvast, teiste rahvaste tekstide abil kujundatakse arusaam kultuuride erinevustest, aga ka tõdemus inimkonna kultuurilisest ühisosast.	Eesti keel: mõistekaardid, lugemispalad, loomade ja taimede kirjeldamine, mõistatused. Kunst: loomade, taimede, seente kujutamisetööõpetus - erinevatest materjalidest meisterdamine, voltimine. Muusika: loomahäälte aminkuule, laulud, muusikamängud.
Tekst (10 tundi)			
Tekstiliigid: narratiiv, kirjeldus, esse. Kõne teema ja eesmärk erinevat tüüpi tekstides - lood, kirjeldused, mõtisklused, esseed. Teksti pealkiri. Tekstiplaan. Teksti jagamine loogiliselt terviklikeks osadeks. Loetud teksti plaani koostamine. Lõik. Lõigete roll tekstis. Vahendid tähendusliku seose loomiseks tekstis olevate lausete vahel(sõnad він, вона, воно, цей, ця, це, той, та, те).	Õpilane: - eristab tekstiliike neile iseloomulike tunnuste järgi; - tuvastab erinevat tüüpi tekstides teema (millest tekst räägib) ja eesmärgi; - valib pealkirja vastavalt teksti teemale; - koostab loetava teksti plaani; - tunneb ära ja määrab lõikude arvu tekstis; - ühendab tekstis kaks kõrvuti asetsevat lauset, kasutades sõnu ta, ta, see, nad, see, see, need, siis, siis jne. - kasutab tekstis lausete ühendamiseks sünonüüme.	Tehnoloogia ja innovatsioon: käsitletakse teemasid „Sõna koostis“, „Süntaks“, loovtööde kirjutamine. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: käsitletakse teemasid „Tekst“, „Leksikoloogia“, tutvumine erinevate ametitega.	Inglise keel: loomade ja taimede kirjeldamine. Kehaline kasvatus: erinevate loomade liikumisviiside jäljendamine. Matemaatika: teemakohaste tekstülesannete koostamine.
Lause (10 tundi)			
Kirjavahemärgid lause lõpus. Apellatsioonid, kirjavahemärgid nendega.	Õpilane: - kasutab õigesti kirjavahemärke;	Kultuuriidentiteet: tutvumine vene, eesti ja teiste rahvaste ilukirjandusteostega, erinevate	Informaatika: digikoristus, Google kaardid.

Lause põhiliikmed (subjekt ja predikaat). Sõnade seos lauses. Sõnaühendite mõiste. Lausete konstrueerimine.	- eraldab kõne suulises vormis intonatsiooniga ja kirjalikult kirjavahemärkidega - koma, hüüumärk; - määrab lause põhiliikmed (subjekt ja predikaat on selle aluseks); - määratleb lause sekundaarsed liikmed (tüüpidesse jagamata); - koostab ja jagab küsimuste järel lihtlauseid.	tekstide analüüsimine, loetud teksti põhjal oma teksti koostamine.	Kehaline kasvatus: liikumis- ja roolimängud (ilmakaared, vooluring). Inimeseõpetus: elektri roll igapäevaelus, ohutuse reeglid, säästmine. Matemaatika: vooluringi pikkuse mõõtmine ja võrdlemine. Muusika: vooluringimäng, ringmängulaulad, instrumenti palgaldamine ilmakaare järgi. Vene keel: lugemispalad, sõnavaraeesti keel - lugemispalad (seiklused merel, maailm täis aardeid) ja praktiliselt tegevused. Kunst: ilmakaarete joonistamine. Tööõpetus: kompassi mudeli meisterdamine.
---	---	---	--

Sõna. Sõna tähendus (8 tundi)

Sünonüümid ja antonüümid. Sünonüümide roll tekstis. Fraseoloogiliste üksustega tutvumine. Räägitud sõna kultuur.	Õpilane: - valib sünonüüme ja antonüüme; - selgitab ja kasutab oma kõnes õpikute väljastatud idioome; - selgitab sõnade tähendust, kasutab sõnade tõlgendamise võtteid.	Infokeskkond: nõuab õpilastel vajalikku infot erinevatest allikatest (raamat, ajakiri, internet) leida ning seda kõnes ja kirjas kasutada.	Kehaline kasvatus: orienteerimine plaani järgi. Inimeseõpetus: ohutu-, keskkonnasõbralik käitumine looduses. Matemaatika: plaani koostamine, hulgnurkade ümbermõõdu leidmine. Muusika: eesti rahvapillid, loodushääled, muusika kuulamine. Vene keel : kohanimed kirjutamine.
---	--	--	---

Sõnade struktuur (10 tundi)

Aluse osad: juur, eesliide, järelliide. Juur. Sugulussõnad. Mõiste "õigekiri". Töötage õigekirjasõnastikuga. Eesliide. Apostroof eesliidete järel enne я, ю, е, ї. Sufiks.	Õpilane: - määratleb eesliite, järelliidet sõnade reas; - eristab, valib õpetaja juhendamisel ja iseseisvalt keele eri osadesse kuuluvaid ühiseid tüvisõnu; - teab, mis on "õigekiri"; - leiab õigekirjaga sõnu, kontrollib neid; - kasutab õigekirjasõnastikku.	Tervis ja turvalisus: aitab õpilastel tervislikku eluviisi hoida, käituda ohutult, teavad ohutusreegleid koolis ja linnas.	Eesti keel: kohanimede kirjutamine, lausete moodustamine ja kirjutamine plaani järgi. Kunst: pildi joonistamine antud plaani järgi. Tööõpetus: voolimine plastilist (reljeevsed pildid). Inglise keel: kohanimede kirjutamine.
Kõne osad (28 tundi)			
Nimisõna. Omadussõna. Tegusõna.	Õpilane: - omab ettekujutust nimisõnast kui kõneosast; - esitab küsimusi erinevatesse sugudesse kuuluvate nimisõnade kohta; - ehitab nimisõnade kombinatsioone teiste sõnadega; - eristab substantiive- olendite ja mitteolemiste nimesid, oma- ja üldsõnalisi; - määrab arvude järgi soo ja muutused; - teab juhtumite nimetusi ja juhtumiküsimusi; - omab ettekujutust nimisõnast kui kõneosast; - esitab küsimusi erinevatesse sugudesse kuuluvate nimisõnade kohta; - ehitab nimisõnade kombinatsioone teiste sõnadega;	Keskkond ja jätkusuutlik areng ning Tervis ja ohutus: ainevaldkonna õppeainetes toetatakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, keskkonnateadlikeks, vastutustundlikeks ning tervist ja turvalisust väärtustavateks inimesteks. See toimub teemakohaste tekstide, sh meediatekstide valiku ja analüüsi ning neis tõstatatud probleemide üle arutlemisega suulises ja kirjalikus vormis. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: rollimängude ja erinevate tekstide käsitlemise ning arutelude, samuti loovtööde kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostöö oskusi, suutlikkust oma arvamust kujundada ja väljendada ning probleeme lahendada. Õppetegevus võimaldab õpilasel	Eesti keel: mõistekaardid, lugemispalad, loomade ja taimede kirjeldamine, mõistatused. Kunst:loomade, taimede, seente kujutamine. Tööõpetus: erinevatest materjalidest meisterdamine, voltimine. Muusika: loomahääled, laulud, muusikamängud. Vene keel: loomade ja taimede kirjeldamine, lugemispalad, mõistatused. Inglise keel: loomade ja taimede kirjeldamine. Kehaline kasvatus: erinevate loomade liikumisviiside jälgendamine. Matemaatika: teemakohaste tekstülesannete koostamine.

	- eristab substantiive- olendite ja mitteolemist nimesid, oma- ja üldsõnalisi; - määrab arvude järgi soo ja muutused; - teab juhtumite nimetusi ja juhtumiküsimusi; - omab aimu omadussõnast; - ehitab omadussõnade kombinatsioone nimisõnadega; - valib etteantud omadussõnadele 1- 3 sünonüümi ja antonüümi; - teeb lihtsamaid mõistatusi esemete kohta mõistatusobjekte iseloomustavate omadussõnade abil; - muudab omadussõnu soo järgi; - määrab omadussõnade soo lõpu, küsimuse järgi; - muudab omadussõnu numbrite järgi, toob need lausetesse; - omab ettekujutust tegusõnast kui kõneosast; - eristab verbi ajavorme; - esitab küsimusi eri ajavormide verbide kohta; - muudab verbe aja järgi perfektse ja imperfekti vormis (ilma termineid kasutamata) küsimuste abil: mida ta teeb? mis teeb mis tehtud? mida sa tegid?	märgata oma ainespetsiifilisi kalduvusi ning arendada loomevõimeid.	
--	--	---	--

Lõiminguprojektid

Lõiminguprojekti nimi	Eesmärk	Tegevused
-----------------------	---------	-----------

Lauamängu loostamine (Organismide rühmad ja kooselu)	Süvendada laste teadmisi metsloomadest talvel, nende välimusest, elustiilist; arendada iseseisvust ja algatusvõimet; kasvatada väärtuslikku suhtumist elusloodusse ja keskkonnateadlikkust.	Õpime kirjeldama loomi, rääkima nende elukohast, millest toituvad, millist kasu nad toovad; julgustame lapsi kuulama/lugema erinevaid teoseid, muinasjutte loomadest. arendame oskust järgida looduses käitumise põhireegleid.
---	---	--

2.2. II kooliaste

4. klass (105 tundi)

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Keel ja kõne			
Keel on rahva ajaloo elav varakamber. Vanad ja uued sõnad keeles. Kõnekultuur.	Õpilane: - selgitab keele tähtsust rahva elus; - tunneb teadus- ja kunstitekstides ära vanu ja uusi sõnu; - teab suulise ja kirjaliku suhtluskultuuri põhijooni.	Kultuuriline identiteet: keele ja kirjanduse kui rahvuskultuuri kandjate toel kujuneb õpilases arusaam endast, teadmine oma juurtest. Oma keele ja kirjanduse väärtustamise kaudu õpitakse lugu pidama endast ja oma rahvast, teiste rahvaste tekstide abil kujundatakse arusaam kultuuride erinevustest, aga ka tõdemus inimkonna kultuurilisest ühisosast.	Digipädevus: Canva (info visualiseerimine), info- otsing. Eesti keel: Kodu ja lähiümbrus (1. pildi kirjeldus ja arutelu küsimuste põhjal 2. Kaardimäng, kus leida tähtkuju ja sõna: paaristööna, lünktekstide täitmine 3. Video põhjal küsimustele vastamine, infootsing internetist – fakti kontroll ja parandus). Kehaline kasvatus: 1. nädal tervis ja ohutus, turvaline tegevus, loodus; 2. liikumismängud sõnavaraga: tähtkujud, täht ja taevas (joonistamine arvutis); 3. harjutusvara: kosmos ja teleskoop. Inglise keel: eesti keelsete sõnade toetamine inglise keeles.

			Muusika: laulud loomadest, U. Sisaski “Tähistaeva tsükkel” kuulamine + pillidel improviseerimine tähtkujude ja kosmose teemal. Matemaatika: tähtkujude skeemide koostamine murdjoone õppimise kaudu. Kunst: 1. Elus ja eluta looduse objektide kujutamine: kollaažide valmistamine: seemed, aed ja puuviljad; 2. tähtkujude joonistamine; 3. voldikpilt kosmose teemal. Tehnoloogia: plastiliinist ja hambaorkidest tähtkujude mudelite valmistamine. Vene keel: правила правописания по теме “Мир и Вселенная”; пополнение словарного запаса; описание картинки и составление рассказа по картинке; поиск информации и пересказ ее.
Tekst			
Erinevat tüüpi tekstide (kirjeldus, lugu, essee) struktuuri kontseptsiooni kinnistamine. Avalduse teema ja eesmärk. Pealkiri. Teksti osadeks jagamine, kava koostamine õpetaja abiga ja iseseisvalt.	Õpilane: - leiab tekstist alguse, põhiosa, lõpu; - sõnastab iseseisvalt teksti teema ja eesmärgi; - valib pealkirja; - jagab teksti etteantud plaani järgi osadeks - kirjutab lõigust üles iga tekstiosa;	Väärtused ja kõlblus: Ilukirjandust ning kultuuriteemalisi teabetekste lugedes ja analüüsides, nende üle arutledes ning nende põhjal kirjutades pööratakse tähelepanu õpilaste kujunemisele kõlbelisteks isiksusteks, kes teavad ja tunnustavad väärtusnorme ja põhimõtteid. Teksti ja karakteristikute analüüsi kaudu	Eesti keel: Eesti ja maailm (vabas vormis luuletuse kirjutamine teemal “Päike”; planeetide teemalise koomiksi koostamine); Kahoot sõnavara õppimiseks; lünktekstide täitmine. Vene keel: правила правописания по теме “Планеты и Вселенная”; пополнение словарного запаса; изложение.

Märkme kirjutamine seinalehele, kirjale.	- teeb katse kirjutada märkust klassi (kooli) seinalehte; - kirjutab lähedasele inimesele, eakaaslasele vms adresseeritud kirja.	kujundatakse väljendusjulgust taunimisväärsede tegude ja hoiakute suhtes.	Kehaline kasvatus: kujundliikumine – Päike täht. Liikumismäng – Päike täht taevas. Harjutused – pöörlemine ja tiirlemine. Inglise keel: laulavad laulu planeetidest. Muusika: laul “Planet Song” ja Olav Ehala “Päikeseratas. Kunst: Päikesesüsteemi ja kuufaaside plakatid + esitlemine. Matemaatika: Järguühikud ja võrdlus ning järgarvud planeetide mõõtudes. Tehnoloogia: Päikesesüsteemi-mudeli valmistamine.
--	---	---	---

Lause

Lauseliikide kohta õpitu kordamine ja üldistamine vastavalt väljendusotstarbele, lause põhi- ja kõrval liikmete kohta. Lausete levitamine sõnade ja fraasidega. Lausete koostamine mudeli järgi, skeemi järgi. Deformeeritud lausete sisu taastamine. Homogeensete klauslite mõiste. Lause peamised ja sekundaarsed homogeensed liikmed.	Õpilane: - defineerib lauseid vastavalt väljenduseesmärgile; - eristab kuulates ja kirjutades jutustavaid, küsivaid ja veenvaid lauseid; - eristab nende hulgas hüüd- ja mittehüüdsõnu; - leiab lause põhi- ja kõrvalliikmed; - koostab lauseid etteantud graafiliste skeemide järgi; - taastab moondunud lausete sisu; - tuvastab lauses homogeensed liikmed (pea- ja teisejärgulised).	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: rollimängude ja erinevate tekstide käsitlemise ning arutelude, samuti loovtööde kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostöö oskusi, suutlikkust oma arvamust kujundada ja väljendada ning probleeme lahendada. Õppetegevus võimaldab õpilasel märgata oma ainespetsiifilisi kalduvusi ning arendada loomevõimeid.	Kehaline kasvatus: reaktsioonimäng: uputus, kolimine, maavärin; liikumismäng uputus-maavärin; kujundliikumine-vulkaan – maavärin. Kunst: sümmeetria/asümmeetria; kompositsiooni tasakaal – linnad peale maavärinat. Matemaatika: Pindalaühikuid, Massiühikud, Mahuühikud, Ajaühikud, Kiirus, aeg ja teepikkus, Temperatuuri mõõtmine. Eesti keel: Eesti ja maailm; plakat-ettekanne eri vulkaanidest ja selle põhjal kuulamisülesanne, etteütlus maavärinate teemal, tekstilugemine
---	---	--	---

			ja küsimustele vastamine orkaanide ja üleujutuste teemal. Vene keel: пополнение словарного запаса, поиск информации, просмотр фильмов и описание своих переживаний, правила безопасного поведения в зоне катастроф. Tehnoloogia: Vulkaani maketi valmistamine.
Sõna / Sõna tähendus / Kõne osad			
Sõna struktuur; Sõnad, mis vastavad küsimusele kes? mida? milline? milline? Kui palju? milline? millised ? kus? Millal? Samuti ametlikud sõnad, millele ei saa küsimusi esitada (ja, ja, edasi, alates, aga jne).	Õpilane: - teab sõna tähenduslikke osi: lõpud, aluse osad - juur, järelliide, eesliide; - analüüsib iseseisvalt lihtsaid sõnu struktuuris (v.a tegusõnad); - eristab sama sõna sugulussõnu ja vorme.	Teabekeskkond: eri allikatest (sh internetist) teabe hankimine, selle kriitiline hindamine ja kasutamine nii keeleteadmiste ning õppeteemakohaste teadmiste laiendamiseks kui ka tekstiloomes.	Kehaline kasvatus: liikumine ja hingamine; tervislik toitumine; liikumismängud. Muusika: muusikainstrumentide looduslikud materjalid; loomahäälte vastandamine pillikõlale. Matemaatika: Faktid avaldisena: Bambuskaru, Pesukaru, Jääkaru, Pruunkaru, Õunte korjamine (animatsiooni vaatamine ja ülesannete lahendamine). Eesti keel: Igapäevaelu; organismide rühmitamine sõnakaartide abil, mikroskoobi pusle kokkupanemine, mõiste, sisu ja näidete kokku viimine, jutustamine eluta ja elusolenditest, Kahoot elu arengust maal, rühmatööna plakat ja selle suuline esitus rühmades. Inglise keel: dinosauruste värvimine ja kirjeldamine.

			Kunst: baktreite joonistamine. Vene keel: пополнение словарного запаса и развитие речи, правила питания и гигиены. Tehnoloogia: dinosauruste valmistamine (näiteks õhupallidest ja värvilisest paberist).
Nimisõna / Omadussõna / Arv / Asesõna / Tegusõna / Määrsõna			
Nimisõna. Nimisõnad-sünonüümid, nimisõnad-antonüümid, üksikute nimisõnade erinevad tähendused. Nimisõnad otseses ja kujundlikus tähenduses. Nimisõnade sugu. Omadussõna. Omadussõnad-sünonüümid ja omadussõnad-antonüümid. Omadussõnade kasutamine otseses ja kujundlikus tähenduses. Omadussõnade muutmine soo ja arvu järgi kombinatsioonis nimisõnadega. Reklaam. Omadussõnade konjugeerimine nimisõnade käände järgi. Arv. Üldine ettekujutus numbritest kui kõne osast. Suurepärased üksikute numbrite vormid (11, 14, 16, 50, 60, 70, 80, 1000). Küsimused kvantitatiivsete ja järgarvude kohta. Asesõna. Asesõna mõiste kõneosana. Isikulised asesõnad.	Õpilane: - valib antud nimisõnale 2- 3 sünonüümi, antonüümi; - paljastab polüseemse nimisõna tähenduse (2- 3), tutvustab seda fraasidesse, lausesse (õppeharjutuste sooritamise käigus); - määrab nimisõnade soo ja arvu; muudab nimisõnu arvude ja käände järgi; - määrab kollektiivse kasvatustöö vormis õpetaja juhendamisel nimisõna algvormi (ainsuse nimetav), nimisõna käände lauses; valib antud omadussõnale 2- 3 sünonüümi, antonüümi; - muudab omadussõnu arvu ja ainsuse soo järgi; määrab omadussõna soo ja arvu sellega seotud nimisõna soo ja iseloomuliku lõpu järgi; - tunneb ära asesõnad sõnade hulgas, mis näitavad objekte, nende tunnuseid, kogust, kuid ei nimeta neid;	Keskkond ja jätkusuutlik areng ning Tervis ja ohutus: ainevaldkonna õppeainetes toetatakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, keskkonnateadlikeks, vastutustundlikeks ning tervist ja turvalisust väärtustavateks inimesteks. See toimub teemakohaste tekstide, sh meediatekstide valiku ja analüüsi ning neis tõstatatud probleemide üle arutlemisega suulises ja kirjalikus vormis. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: rollimängude ja erinevate tekstide käsitlemise ning arutelude, samuti loovtööde kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostöö oskusi, suutlikkust oma arvamust kujundada ja väljendada ning probleeme lahendada. Õppetegevus võimaldab õpilasel märgata oma ainespetsiifilisi	Kehaline kasvatus: tervislik eluviis, harrastavad liikumisviisid, harjutused erinevatele kehaosadele. Muusika: hääleliigid. Eesti keel: inimene ja teised; luuletus organismi terviklikkusest ja tervislikest eluviisidest, ristsõnade koostamine elunditest ja elundkondadest, video vaatamine ja küsimustele vastamine seedimisest ja eritamisest, lausete koostamine inimese põlvnemise teemal. Inglise keel: kehasõnavara kordamine laulmise ja miimika abil “If You are happy and you know it touch your Cheeks”; dokumentaalmultifilmi vaatamine inimese seedeelundkonnast ja teemakohase sõnavara õppimine. Vene keel: inimesega seotud sõnavara õppimine, jooniste, diagrammide, skeemide ja tabelite uurimine. Matemaatika: tekstülesannete lahendamine sõnavara abil:

Isiku asesõnade kääne. Eessõnadega asesõnad. Tegusõna. Tegusõna kohta õpitu kordamine. Tegusõnad-sünonüümid, verbid- antonüümid, mitmetähenduslikud verbid. Tegusõnade kasutamine otseses ja kujundlikus tähenduses. Tegusõna määramatu vorm (alguvorm). Tegusõna ajavormid. Tegusõnade muutmine ajavormide ja numbrite järgi. Määrsõna. Määrsõna kui kõneosa mõiste. Tähenduselt lähedased ja vastandlikud määrsõnad. Lausete (teksti) jaotus määrsõnadega.	- esitab küsimusi asesõnade kohta; tühistab isikulised asesõnad vastavalt mustriale; - kasutab õppetabelit asesõnade käände määramiseks lauses; - järgib eessõnaga asesõnade kasutamise reeglit; - tunneb sõnade hulgas ära numbreid, esitab neile vastavad küsimused- näiteks kui palju? mitu? - hääldab ja kirjutab õigesti numbreid, arvude 50–80 (viiskümmend, kuuskümmend, seitsekümmend, kaheksakümmend) genitiivivormid ja daatumid (kaheksas veebruar); - esitab küsimusi kvantitatiivsete ja järguliste (termineid kasutamata) numbrite kohta; - viitab tegusõnadele, mis tähendavad erinevaid tegevusi; valib antud tegusõnale 2- 3 sünonüümi, antonüümi; - selgitab verbide otsest ja kujundlikku tähendust, polüseemsete verbide 2- 3 tähendust, tutvustades neid fraasidesse, lausesse, seotud väidetes; - tunneb ära verbi markeerimata vormi kõlaliselt ja kirjalikes tekstides; - valib muus vormis antud verbidele määramatu vormi; - määrab tegusõna ajavormi lauses, tekstis;	kalduvusi ning arendada loomevõimeid.	tervislik eluviis, päevaplaan, taldrikureegel, organismi terviklikkus. Kunst: inimese keha ja näo kujutamine (portree). Kehaline kasvatus: loomingulised ülesanded - koduloomad ja liikumine. Muusika: mängud, loomade ja taimede tekitatud lainepikkuste kuulamine, laul “Karvast sõpra oodates”. Eesti keel: õppimine ja töö; essee kirjutamine ühelt vabalt valitud neljal teemal. Inglise keel: Toidupüramiidi koostamine: lapsed töötavad rühmades, toovad tundi sobivate toit- ja toiduainete pildid. Vene keel: oma lemmiklooma kirjeldamine kunstitunnis valminud joonistuse põhjal. Matemaatika: tekstülesannete lahendamine sõnavara abil: ilutaim, koduloomad, söögi - ja mürgiseen, veelomad, merekarbid, teod, vähid, kalad. Kunst: lemmikloomade joonistamine.
---	--	--	---

	- muudab tegusõnu ajavormide ja arvude järgi, kasutab neid verbivorme oma kõnes; - eristab etteantud sõnade hulgas määrsõnu; - astub lausesse; laiendab lauseid enamkasutatavate määrsõnadega; - valib antud määrsõnale sünonüüme ja antonüüme.		
--	--	--	--

5. klass (105 tundi)

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Keel kui peamine suhtlusvahend. Tekst. Ilukirjandus kui sõnakunst. Müüdid ja legendid.	Õpilane: - nimetab kunstiliike, eristab kunstilist loovust muudest inimtegevuse liikidest; - tunneb oma rahva folkloori; - eristab müüte ja legende temaatilise suuna ja žanritunnuste järgi; - mõistab ja taasesitab kuuldud sõnumi sisu, käitub tolerantelt, kasutab keeleetiketi vormeleid, väljendab eetiliselt oma suhtumist kuuldusse; - väljendab heatahtlikult oma suhtumist teiste isikute arvamustesse, arvestades kuuldud teabe puudulikkust ja vastuolulisust; - loeb erinevate funktsionaalsete stiilide ja kõnežanrite tekste.	Loodusteaduste ja tehnoloogiaste pädevused: kiiresti ja tõhusalt otsida teavet keskkonna kohta, kasutada erinevaid lugemisviise uute teadmiste omandamiseks; kriitiliselt hinnata looduskeskkonnas toimunud inimtegevuse tulemusi, mis kajastuvad teaduslikes, kunstilistes ja ajakirjanduslikes tekstides. Keskkonnavalane kirjaoskus ja tervislik eluviis: ilmutada sallivust erinevate vaadete suhtes, tunda kaasa; konstruktiivselt suhelda erinevates sotsiaalsetes keskkondades, saavutades sotsiaalse turvalisuse, pereõnne jms; suhtuda loodusesse säästlikult.	Inimeseõpetus: kasutades tekste "Käitumisreeglid veekogude läheduses (Emajõgi)". Loduseõpetus: huvitavaid fakte Tartumaa veehoidlate kohta. Kunst: maalide/joonistuste kasutamine.

Sõna. Sõna leksikaalne tähendus. Sünonüümid Antonüümid, homonüümid. Paronüümid. Sõna struktuur. Rahvajutud.	Õpilane: - oskab tõlgendada sõna leksikaalset tähendust järgib suhtlusvahendite valikul reegleid; - eraldab ja eristab erineva tasemega keeleüksusi (sõnad, laused, tekstid); - töötab sõnaraamatute ja muude teabeallikatega; - vahetab muljeid neilt saadud teabe kohta; - valib sünonüüme, antonüüme; - eristab paronüüme ja homonüüme ebaõige sõnakasutusega seotud situatsiooniülesannete lahendamine; - korreleerib loo sisu ajaloolise ja kultuurilise kontekstiga; - visualiseerib sisu, kasutades sisu taasesitamiseks erinevaid vahendeid; - teab sõna tähenduslikke osi; toob näiteid erinevatest sõnavormidest ja sugulassõnadest; - selgitab reeglitega (õpitu piires) sõna tähenduslike osade õigekirja; - identifitseerib olulised osad sõnas; eristab sõnavorme ja teab mis on levinud tüvisõnad, muutuvad ja muutumatud sõnad; - koostab lauseid ja mikrotekste sõnadega, millel on sufiksid ja eesliited, mis annavad neile emotsionaalse värvingu ja - väljendusrikkus; - kasutab sobivalt antonüümilisi järelliiteid ja eesliiteid sisaldavaid sõnu.	Üldine kultuurioskus: kasutada ukraina keelt vaimseks ja kultuuriliseks eneseväljenduseks; järgima ukraina kirjakeele ja kõneetiketi norme; kasutada kunstiteostega suhtlemise kogemust elusituatsioonides; luua oma ideid, kogemusi ja tundeid väljendavaid ning kunstilisi vahendeid kasutades tekste; valida lugemiseks kirjandust, et saada loetust naudingut ja kasu. Matemaatiline pädevus: teisendab informatsiooni ühest vormist teise (skeem, tabel, diagramm).	Ajalugu: tekst muistsest kalapüügist. Lodusõpetus, Kunst: plakati "Vesi kui elukeskkond" valmistamine. Eesti keel: eestikeelsete jöenimede tõlkimine, sõnade analüüs struktuuri järgi. Loodusõpetus: terminoloogiaga tööleht teemal „Jõgi ja järv. Vesi kui elukeskkond".
---	--	--	---

Kõnehelid ja kõnehelid. Säilitamine. Ülekandmise põhireeglid. Rõhuasetus. Rõhumärkide sõnastik. Loogiline rõhuasetus semantilise koormusega sõnade valikul. Konsonanthäälikute assimilatsioon. Lihtsustamine konsonantide rühmades. Pehme märgi kasutamine. Apostroof. Mõistatused. Vanasõnad ja kõnekäänud. Rahvajutt, selle särav rahvuslik maitse.	Õpilane: - teab, mida õpetatakse foneetikas, graafikas, ortograafias, õigekirjas ; - tunneb ukraina tähestikku; - mõistab ja selgitab häälikute ja tähtede vahekorda; - tunneb ukraina keele meloodilisuse vahendeid; - teab sõnade reall reale ülekandmise reegleid; - kasutab õigekirjasõnastikku ja rõhumärkide sõnastikku; - märkab ja parandab õigekeelsus- ja õigekeelsusvigu, juhindudes õpitud reeglitest; - tunneb ära sõnades häälikute assimilatsiooni, lihtsustamise, vaheldumise fenomeni. mõistab ukraina keele ilu, esteetilisest täiuslikkusest, eriti selle meloodilisust ja meloodilisust; - näitab avatust erinevate kultuuride tundmaõppimiseks läbi keelte; - iseloomustab kirjandustegelasi, nende käitumist ja tegevust, näidates üles tolerantsust; - sõnastab muinasjutu analüüsi põhjal ülesandele vastavad järeldused; - väljendab oma suhtumist teiste isikute arvamustesse, arvestades kuulnud teabe puudulikkusest või vastuolulisusest.	Matemaatiline pädevus: opereerida abstraktsete mõistetega; eristada põhi- ja kõrvalteavet; luua põhjuslikud seosed; sõnastada selgelt definitsioonid ja püstitada hüpoteese; formuleerida lõputöö ja valida argumentid; teisendada teavet ühest vormist teise (skeem, tabel, diagramm); kus kõnes on kohane ja õige kasutada numbreid. Keskkond ja tervislik elu: ilmutada sallivust erinevate vaadete suhtes, tunda kaasa; konstruktiivselt suhelda erinevates sotsiaalsetes keskkondades, saavutades sotsiaalse turvalisuse, pereõnne jms; suhtuda loodusesse säästlikult. Loodusteaduste ja tehnoloogiate pädevused: kiiresti ja tõhusalt otsida teavet keskkonna kohta, kasutada uute teadmiste saamiseks erinevaid lugemistüüpe; hindama kriitiliselt looduskeskkonnas toimunud inimtegevuse tulemusi, mis kajastuvad teadus- , kunsti- ja ajakirjandustekstides; mõtestatult, loogiliselt, järjekindlalt, täpselt kirjeldada enda tegevuse protsessi.	Matemaatika: використання числівників; підрахунок кількості звуків і букв; порівняння кількості звуків і букв. Loodusõpetus: використання тексту про стани води «Подорож краплинки». Kunst: tahke aine (lumi, jää) kohta piltide joonistamine. Muusika: ukraina laulude kuulamine, lauluteksti foneetiline analüüs.
Fraasid. Lause, selle grammatiline alus. apellatsioonkaebus.	Õpilane: - selgitab fraasi ja lause erinevust; - toob näiteid väljenduseesmärgi ja emotsionaalse värvingu poolest eri	Info ja digitaalne kompetents: tegutseda vastavalt algoritmile, eelkõige teostada otsingutegevust ja keelenähtuste analüüsi; koostada	Digipädevused: info otsimine ja rakendamine antud teema kohta «Asula elukeskkonnana»; Internetis suhtlemise eetika; korrektne

Sisestatavad sõnad ja sõnade kombinatsioonid. Kirjanduslik muinasjutt. Kirjandusmuinasjutu žanritunnused. Laulusõnad. Laulusõnade tüübid (looduse, kodumaa kohta). Lüüriline teos, lüüriline kangelane. Ajalooline minevik kunstiteostes. Looduse ja inimese maailm ilukirjanduses. Põlspiirkonna kirjandus.	tüüpidesse kuuluvate fraaside ja lausete kohta; - tunneb lause põhiliikmeid; - tunneb ära lausetüübid vastavalt väljendusotstarbele, intonatsioonile, emotsionaalsele värvingule; - määrab keeruka lause osad, millel on lihtlause struktuur; - intoneerib lauseid õigesti; - paneb ja põhjendab kirjavahemärke lause lõppu; - määratleb lause põhiliikmed; - märkab ja parandab kirjavahemärke (õpitud reeglite piires); - loeb ettelugemise iseärasusi arvestades lüürilisi teoseid; - arendab luule tunnetamise ja lüürilise kangelase kuvandi eristamise oskust; - selgitab loetud teksti mõju enda esteetilise maitse kujunemisele, lugemishuvile; - selgitab kroonikate tähtsust järelkasvule; - korreleerib kroonikalugude sisu ajaloolise ja kultuurilise kontekstiga; - eristab lugude ja romaanide sisu autori idee kontekstis; - esitab tekstilist teavet samast allikast, kasutades erinevaid sisu visualiseerimise meetodeid ja vahendeid; - paljastab kirjandusteoste asjakohasuse tänapäeva väljakutsete ja isikliku elu vajaduste kontekstis;	juhiseid ja tegutseda vastavalt juhiste; koosta tekstist plaan; enesekindlalt ja samas kriitiliselt rakendama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaid (IKT), et inforuumis kompetentselt ja turvaliselt suhelda; ära tunda manipulatiivseid tehnoloogiaid ja neile vastu seista; arendada meediapädevust.	aadresside ja vahesõnade kasutamine kirjavahetuse ajal sõnumitoojates. Eesti keel: lõiku kuulates «Kalevipoeg», analoogide läbiviimine ukraina folklooriga. Intervjuu arendus. Ukraina kirjanike kaardi koostamine.
--	--	---	--

	- tunneb oma kodumaa kirjanikke, teeb Ukraina kirjanikest visualiseeritud kaardi (piirkondade kaupa).		
--	---	--	--

6. klass (105 tundi)

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Ukraina keele rikkus. Süntaks ja kirjavahemärgid. Õigekeelsus. Kodumaa lauluvarad.	- teadlikkus ukraina keele esteetilisest väärtusest, selle rikkusest. riigikeele valdamise vajadus; - austus ukraina rahva ajaloo ja kultuuripärandi vastu, mõistmine inimeste mentaliteet; - teadlikkus sotsiaalse suhtluse väärtusest. soov virtuaalruumis eetiliselt suhelda. Õpilane: - eristab erineva stiili ja tüüpi tekste, järgib veebisuhtlusel etiketinorme; - vastab igakülgselt küsimustele kuuldud sõnumi sisu põhjal, sõnastab teksti teema ja põhiidee; - loob teatud tüüpi, stiili ja žanri kirjalikke tekste, võttes arvesse eesmärki, adressaati, oma elukogemust koostab ja moodustab oma avalduse vastavalt kehtestatud õigekeelsus-, grammatika- ja kirjavahemärkide normidele; - eristab rahvalaulu tunnuseid žanri-žanrilise kuuluvuse ja stiilitunnuste järgi; sõnastab laulude analüüsi põhjal järeldused vastavalt antud ülesandele.	Üldine kultuurioskus: kasutada ukraina keelt vaimseks ja kultuuriliseks eneseväljenduseks; oskab järgida ukraina kirjakeele ja kõneetiketi norme; kasutada/tuua paralleele teostega elulistes situatsioonides.	Muusika: laulude õppimine ja esitamine. Looduslugu: teosed loodusnähtuste ja aastaegade kohta.

Leksikoloogia. Fraseoloogia. Sõnarühmad päritolu ja kasutuse järgi. Võõrpäritolu sõnade kirjutamine. Fraseologismid. Ukraina kirjanduse poeetilised teosed.	- Ukraina rahva materiaalse rikkuse säilitamine ja suurendamine; - armastuse tunne oma kodumaa vastu. Uhkus oma rahva üle; - huvi sugulaste ja tuttavate ametialase tegevuse vastu. Soov omada eriala, edukalt tegutseda; - avatus uuendustele, valmisolek toota uusi ideid. Õpilane: - koostab ja kujundab oma väljendust vastavalt väljakujunenud leksikaalsetele ja stiilinormidele; - leiab ja parandab puudusi ja vigu enda väidete sisus, struktuuris ja keelises kujunduses, parandab läbiviidud analüüsi põhjal teksti; - kasutab keelevahendeid loovalt, valides pakutud variantidest sobivad mittestandardised lahendused, põhjendades tehtud valikut; - mitmekesistab oma kõnet, töötades sõnaraamatute ja teatmeallikatega; - loeb luuleteoseid vastavalt lugemise eesmärgile ja intonatsioonitunnustele; määratleb luuletuste põhimotiivid; iseloostab intonatsiooni mõju sisule; kirjeldab oma kirjanduslikke eelistusi, tuues näiteid loetud teostest; kasutab tõhusalt inforessursse enda lugemisvajaduste rahuldamiseks ja lugemishuviliste ringi laiendamiseks; selgitab luule mõju enda esteetilise maitse kujunemisele, lugeja huvidele.		Muusika: poeetiliste teoste ettekandmine muusikalise saatega. Joonis: oma koomiksite väljatöötamine teemal "Fraseologismid". Informaatika: interaktiivse plakati "Leksikoloogia. Fraseoloogia". Kunst: assotsiatiivsete illustratsioonide joonistamine õpitud luulele.
--	---	--	--

Sõnalooime. Õigekeelsus. Ukraina kirjanduse proosateosed.	Õpilane: - osutab konstruktiivsetele mõtetele, olles kriitiline ja salliv erinevate seisukohtade suhtes; - iseloomustab tekstis tõstatatud probleeme; - leiab tekstist erinevaid sõnaliike ja uut teavet; - eraldab ja eristab eri tasandi keeleüksusi (sõnu, sõnavorme, sõnaosi); - eristab oma ja teiste kõnes sõnamoodustus- ja foneetilisi nähtusi, selgitab nende olemust.	Matemaatiline pädevus: teisendab informatsiooni ühest vormist teise (skeem, tabel, diagramm).	Kunst: loetud proosateoste illustreeritud arvustuste väljatöötamine. Informaatika: raamatute tutvustuse kirjutamine loetud kirjandusteoste põhjal. Bioloogia/geograafia: loodusnähtusi, kliimat, evolutsioonilisi nähtusi jms käsitlevate tekstide kasutamine.
Morfoloogia. Õigekeelsus. Kõneosad (ülevaade). Nimisõna kõne osana. Nimisõnade sugu, arv ja käänded. Omadussõna. Arvsõna. Asesõna. Ukraina kirjanduse humoorikad teosed (humoresk).	- teadlikkus vajadusest säilitada ja suurendada Ukraina rahva vaimset rikkust. Kultuuriväärtuste austamine; - patriotism, rahvuslik eneseteadvus ja samastumine; - rahvuslike ja üldinimlike väärtuste lõimimise olulisus. Õpilane: - tunneb ära, kirjutab ja rühmitab nimisõnu teatud tunnuste järgi (konkreetne, abstraktne, kollektiivne jne); - määrab nimisõnade soo, arvu, käände, rühmad; - nimisõna süntaktilise rolli määratlemine lauses; - selgitab õpitud reegleid arvestades individuaalseid parandusi; - eristab morfoloogilisi nähtusi enda ja teiste kõnes, selgitab nende olemust;		Kunst: kolmeosaline lavastus loetud humoreski põhjal. Informaatika: töötamine interaktiivse võrgutahvliga, võrdlusskeemi "Iseseisvad ja ametlikud kõneosad" koostamine. Kunst: brošüüri "Kõneosad" loomine (õpilased loovad illustreeritud lugusid kõneosade "elust").

	- omadussõnade äratundmine, õigekiri ja rühmitamine teatud tunnuste järgi; - asesõnade äratundmine, õigekiri ja rühmitamine teatud tunnuste järgi; - numbrite äratundmine, kirjutamine ja rühmitamine teatud tunnuste järgi; - salvestab enda mõtteid või teavet muudest allikatest; - loeb humoorikaid teoseid erineval viisil vastavalt lugemise eesmärgile ja intonatsiooniomadustele; määrab humoreskide teema, süžee-kompositsiooni tunnused ja paljastava orientatsiooni.		
--	---	--	--

2.3. III kooliaste

7. klass (70 tundi)

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Lauluvarad. Morfoloogia. Õigekeelsus. Tegusõna.	Õpilane: - avaldab hinnangut rahvalaulu rolli kohta inimese elus; # - igäühe kohustusest säilitada vaimset pärandit tulevastele põlvedele; - mõistab rahvaliku loovuse elavdamise tähtsust tänapäeva jaoks; - võrdleb teema paljastamise spetsiifikat erinevates kunstiliikides; - konstrueerib lauseid tegusõnadega kõigis ajavormides ja isikuvormides, eelkõige kujundlikult kasutatavates; - toimetab tekste, asendades korduvad tegusõnad sünonüümidega.	Väärtused ja kõlblus: Ukrainlaste laulupärandi tähenduse mõistmine, algupärase loovuse taaselustamise ja uurimise olulisuse mõistmine meie ajal.	Muusika: töö laulumaterjaliga, laulu esitus. Geograafia: tekstide kasutamine silmapaistvate tegelaste, teerajajate/eelkäijate, riikide, aastaaegade, kliimavööndite kohta. Arutelu "Ökoloogiliselt puhtas piirkonnas elamise eelised ja puudused" arendus.

Teoseid möödunud aegadest ukraina kirjanduses. A. Malõška, V. Ivasjuki luule. Tegusõna erivormid. Määrõna. Kõneosad/kõnetüübid.	Õpilane: - räägib silmapaistvatest kirjanikest; - loeb selle osa teoseid, oskab teost ümber jutustada ja süžeed tõlgendada; - mõtleb loovalt, oskab loominguliselt läheneda ülesannetele; - määrab poeetiliste ja muusikateoste väljendusvahendid; - mõistab ukraina luuletajate laulupärandi tähendust; - mõistab ja selgitab funktsionaalsete kõneosade rolli kõnes; - koostab oma ütlusi vastavalt õigekirjanõuetele; - toimetab tekste verbi erivormide ja ametlike kõne osade õige kasutamise kohta.		Geograafia: Tekst Musta mere ja Aasovi mere kohta (võrdlus Läänemerega) on sarnane ja erinev. Ukraina kosed (töö tekstimaterjalidega). Kunst: illustratsioonid teoste lugemiseks. Informaatika: loetud teose põhjal raamatu tutvustuse (treileri) koostamine.
--	---	--	---

Lõiminguprojektid

Lõiminguprojekti nimi	Eesmärk	Tegevused
Festival „Meie planeet Maa“. Näitus. Maailma rahvaste.	Laiendada õpilase arusaamist maailma erinevate rahvaste traditsioonidest, kommetest ja rahvuskultuurist. Arendada õpilase uurimis- ja otsinguvõimet, loomingulisi võimeid, meeskonnas koostööoskust.	Rahvatantsud, laulud, toidud, ukrainlaste riided.

8. klass (70 tundi)

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
----------	--------------	--------------------------------	------------------------

Süntaks. Kirjavahemärgid. Otsekõne ja kaudkõne. Suuline rahvakunst.	Õpilane: - teab ja mõistab süntaksi ja kirjavahemärkide uurimise teemat; - mõistab ja selgitab otsekõnet ja kaudkõnet, lause erinevust; liht- ja liitlaused; - toimetab fraase, lauseid ja tekste, märgates ja parandades grammatilisi vigu; - kasutab oma kõnes uuritud tüüpi lausete väljendusvõimalusi; - mõistab ajaloo- ja kultuurimälestiste uurimise, uurimise ja säilitamise olulisust rahva ajaloolise mälu säilitamiseks ja noorte patriotismi kasvatamiseks; - mõistab laulu tähendust ja funktsiooni Ukraina rahva elus; - tuletab meelde ajaloolisi andmeid lauludes kujutatud aegade kohta; - loeb tekste läbimõeldult, analüüsib neid; määratleb ja selgitab neis olevaid kunstilise väljenduse vahendeid; #räägib neis kujutatud rahvuskangelastest; - mõistab hingelist seost põlisrahva ajaloolise minevikuga; - võrdleb teema paljastamise spetsiifikat kirjanduses, muusikas, kujutavas kunstis, kinematograafias; - kaitseb arutelus tolerantselt oma seisukohta; - kasutab oma seisukoha kujundamiseks kommunikatiivseid strateegiaid.		Muusika: laulude esitus, töö laulumaterjaliga. Kunst: loomingulise humoreski koostamine õpitud teemade põhjal. Geograafia: Vahemere maad (tekst, video) Tekstide kasutamine antud teemal.
--	--	--	---

Lihtlause. Liitlause. Ukraina luule maailm. Rahvuslik draama.	Õpilane: - avaldab hinnanguid luuletaja teoste, nende ideoloogilise sisu, neis kasutatud kunstiliste vahendite kohta; - võrdleb teema paljastamise spetsiifikat muusika- ja kujutavas kunstis; - arutleb vastutuse, humanismi üle; - hindab kriitiliselt inimtegevuse tagajärgi looduskeskkonnas, mis kajastuvad luules; - tajub keskkonda universaalse inimväärtusena; - selgitab oma arusaama luuletuste kujundlikust sisust; - kommentaarid kunstiliste vahendite, ideoloogilise sisu kohta; arendab esteetilise tunnetuse ja maitse oskusi; - hindab eraldiseisvate ja täpsustavate liikmetega lausete väljendusvõimet erineva stiiliga tekstides.		Kunst: lavastuse katkendi tegemine/loomine (loetud teose põhjal). Geograafia: mäng "Arva ära, mis looduslik piirkond see on!"
---	---	--	--

Lõiminguprojektid

Lõiminguprojekti nimi	Eesmärk	Tegevused
Mälumängu koostamine loodusvööndite kohta – ukraina keele tundides.	Arendada õpilases loovat lähenemist teema uurimisel. Aidata kaasa teema õppimisele. Arendada oskust teha meeskonnas koostööd.	Õpilased koostavad ise mängu loodusalade kohta, kasutades õpitud kirjapilte.

9. klass (70 tundi)

Õppesisu	Õpitulemused	Lõiming läbivate teemade kaudu	Ainetevahelised seosed
Süntaks. Kirjavahemärgid. Otsene ja kaudne kõne. Liitlause. Lausete tüübid.	Õpilane: - teab erinevate lausetüüpide sõnade järjekorda, sidesõnata lausete põhitüüpe, selgitab nende struktuuri; - täpistab õigesti keeruka lause osi ja põhjendab neid; - eristab mittekonjunktiivseid komplekslauseid ja konjunktiivseid (liit- ja komplekslauseid);	Väärtused ja kõlblus: Enda rolli teadvustamine ja harmoonia ümbritseva maailmaga, enda kui isiksuse tajumine.	Geograafia: Venni diagramm "Eesti ja Ukraina kliima". Õppetund- matk Karpaatide mägedesse. Muusika: töö laulumaterjaliga.

Keeruline järjekord, kompleksne subjunktiiv, mitteliitlause. Perelaulud. Ukraina rahvaballaadid. Renessansi- ja barokiajastu ukraina kirjandus. Uus ukraina kirjandus.	- konstrueerib õigesti infiniitlauseid, mille osade vahel on erinevad semantilised seosed; - teab üldist teavet romantismi arengu kohta Ukrainas; - teab Ukraina esimeste trükitud raamatute nimesid; - selgitab renessansi- ja barokiajastu iseärasusi; - mõistab selle aja Ukraina kultuuri silmapaistvate tegelaste tähtsust; - teab üldist teavet kasakate annaalide, "Vene ajaloo" kohta, jõulusõime kui iidse teatrikunsti vormi kohta; - uuritud tööde põhjal tõmbab paralleele modernsusega; - oskab tõlgendada loetud teoste tekste.		Kunst: illustreeriva materjali väljatöötamine loetud teoste. Töötamine kunstiliste suundadega.
--	--	--	---

Lõiminguprojektid

Lõiminguprojekti nimi	Eesmärk	Tegevused
Kliima võrdlus Venni diagrammina	Kahe riigi kliimaomaduste võrdlemise, ühise ja erineva leidmise oskuse arendamine. Mõista riikide kliimaerinevusi ja kasutada omandatud teadmisi igapäevaelus.	Diagrammide koostamine Canva veebiteenuses / skeemidega plakatite väljatöötamine.